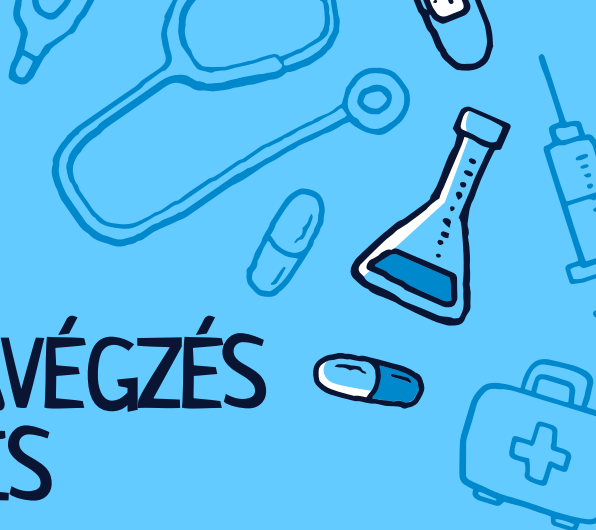

BETEGELLÁTÁS, MUNKAVÉGZÉS MULTIKULTURÁLIS KÖRNYEZETBEN

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM EGÉSZSÉGTUDOMÁNYI DOKTORI ISKOLA
HABILITÁCIÓS ELJÁRÁS

Dr. Németh Timea
2021. március 29.

Tartalom

01

Változások a magyar lakosság
etnikai összetételében

02

Változások a magyar
felsőoktatásban

03

Külföldi származású dolgozók
az egészségügyben

04

Multikulturális betegellátáshoz
szükséges kompetenciák

Változások a magyar lakosság etnikai összetételében

Egyre színesebb az etnikai összetétel

2004: EU csatlakozás
évente átlagosan 20–25.000 fővel nő a más kultúrából érkező leteleplülők száma

*Forrás: KSH, 2017
Németh és Pozsgai, 2018*

Változások a magyar lakosság etnikai összetételében

Közben a magukat magyarnak vallók száma folyamatosan csökken:

-1,000,000

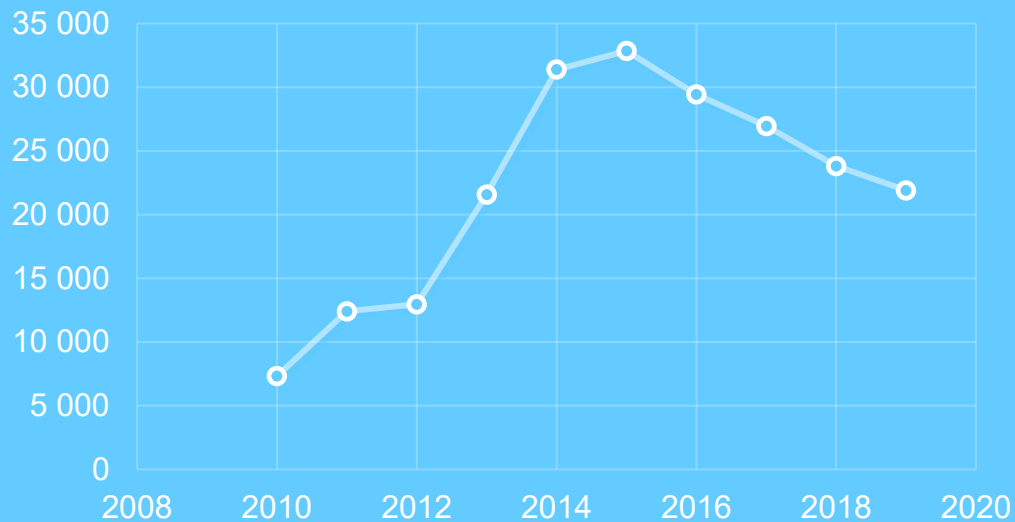
okai:

- ✓ csökkenő születések száma
- ✓ kifelé irányuló elvándorlás

2012-ben 230.000-re becsülték az ország területén kívül, az **EU-ban élő magyarokat**,
azonban ma már az **500-600.000** tűnik reálisabbnak

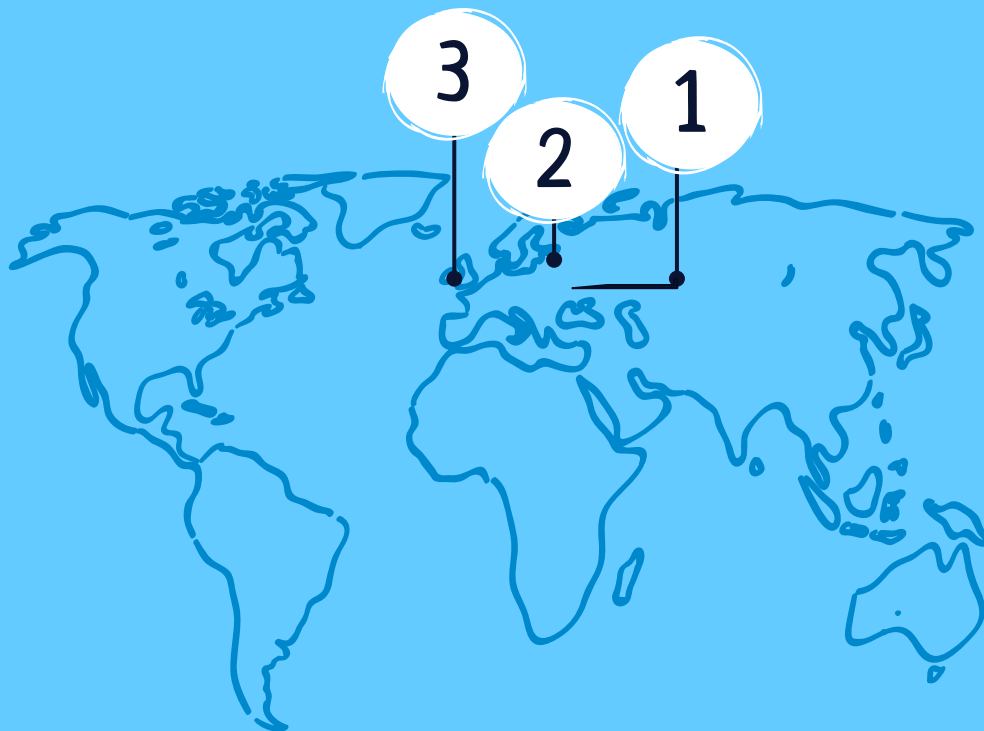
Forrás: KSH, 2014

Magyar állampolgárok nemzetközi vándorlása 2010–2019

Forrás: Saját szerkesztés KSH 2021 adatok alapján

A kivándorló magyar állampolgárok főbb célországok szerint 2019

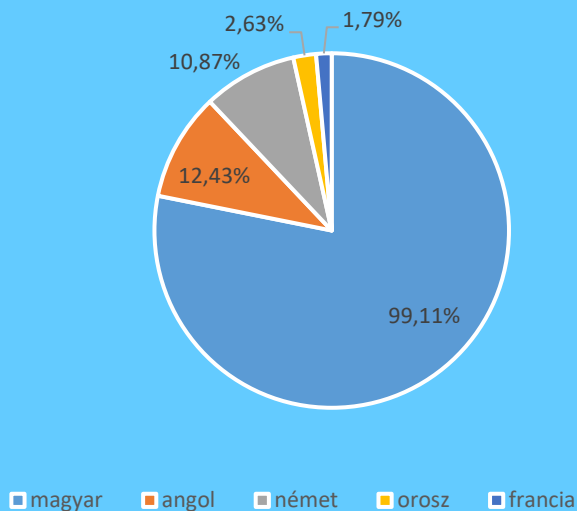
- 1 Ausztria
7447
- 2 Németország
6120
- 3 Egyesült Királyság
2801
- 4 Egyéb
5532

Forrás: Saját szerkesztés KSH 2021 adatok alapján

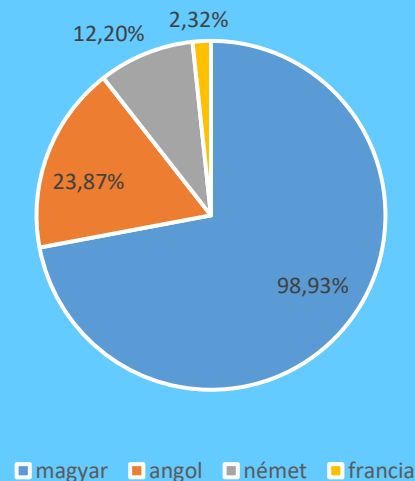
Összesen: 21900

Magyarországon beszélt nyelvek korcsoportok szerint

Az összes korcsoport

15-34 év közöttiek

Forrás: Saját szerkesztés az Európai Bizottság 2020-as adatai alapján

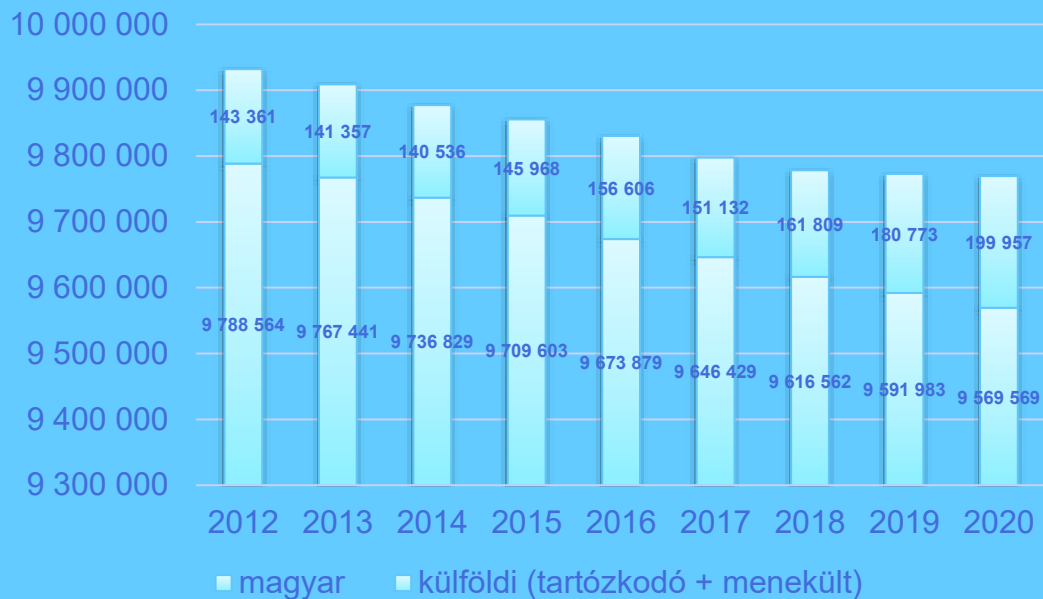
A 21. századi magyar kivándorló fiatalok: a L+EARner generáció

- ✓ 20-24 éves korosztályban számuk 24% -kal csökkent 1980 és 2011 között,
25-29 éves korosztályban 31%
- ✓ ők a magyar felsőoktatás potenciális célcsoportjai

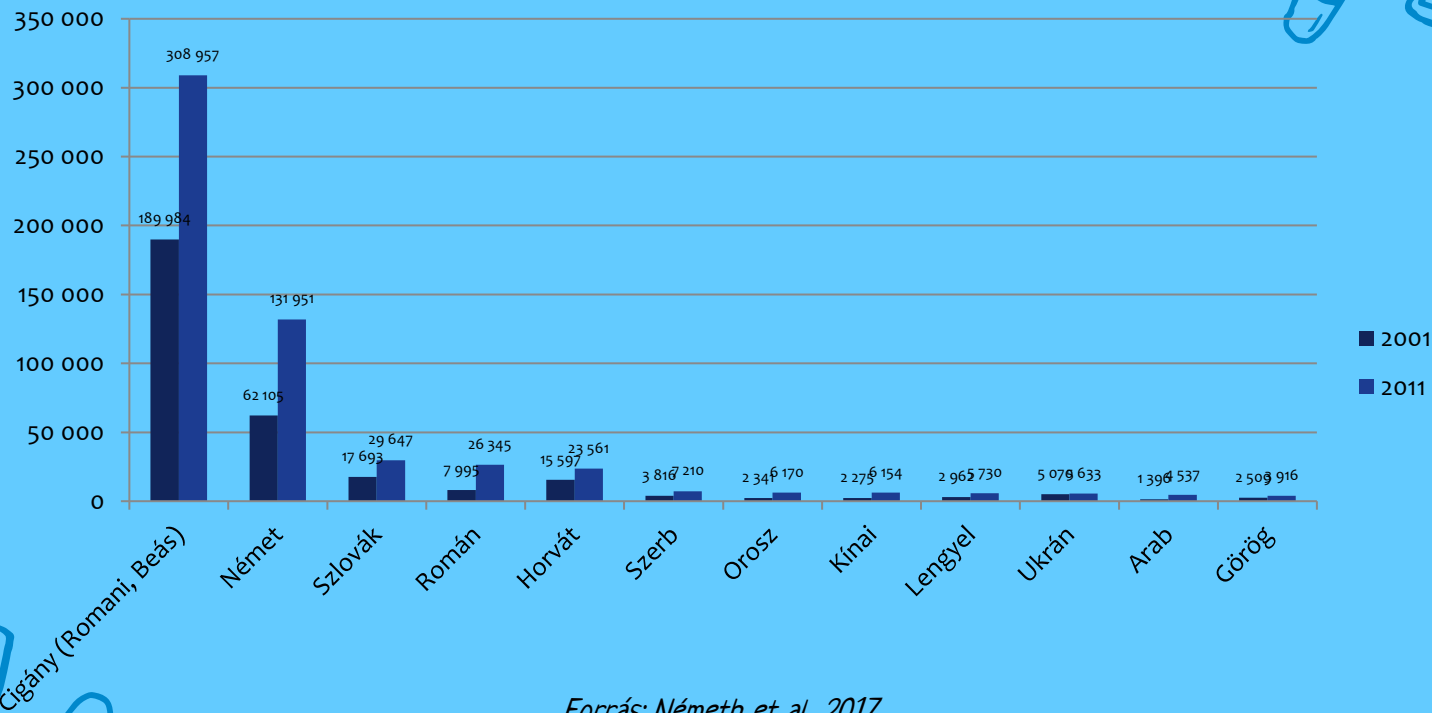
Forrás: Németh, 2014

Népesség összetétele 2012-2020

Forrás: Saját szerkesztés KSH 2021 adatok alapján

Népesség összetétele 2001 vs 2011

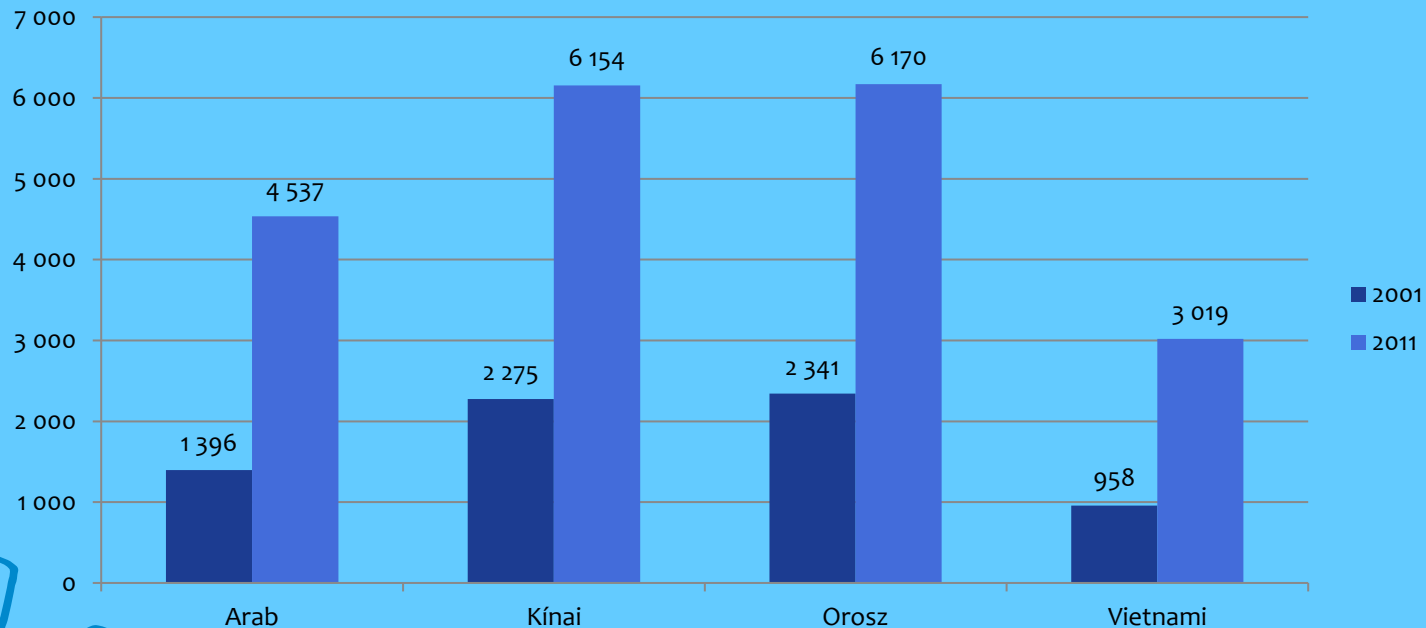

Forrás: Németh et al., 2017
Saját szerkesztés KSH 2016 adatok alapján

Népesség összetétele 2001 vs 2011

Távoli kultúrák: háromszoros növekedés

Forrás: Németh et al., 2017

Saját szerkesztés KSH 2016 adatok alapján

Az egészségügy mint munkáltató

Világszerte az egészségügy az egyik legnagyobb munkáltató

59,000,000

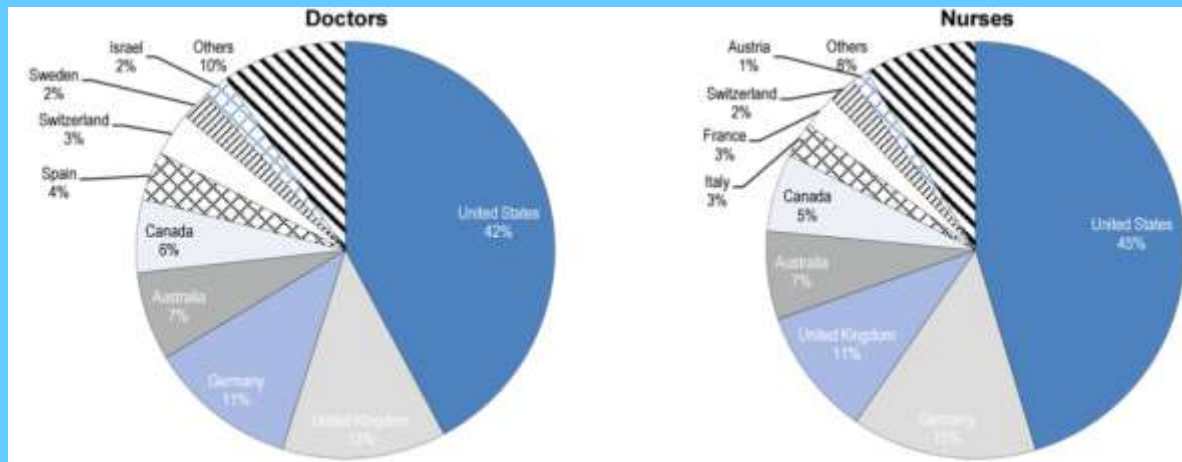
WHO 4 millióra becsüli az orvos és egészségügyi dolgozók hiányát

Forrás: WHO The World Health Report, 2006

Az egészségügy mint munkáltató

A külföldi származású dolgozók aránya: 1-45%

Ausztrália
Ausztria
Egyesült Államok
Egyesült Királyság
Írország
Kanada
Németország
Norvégia
Svájc
Svédország
Új Zéland

Forrás: OECD Library: Lafortune, G., Socha-Dietrich, K., & Vickstrom, E. (2019). Recent trends in international mobility of doctors and nurses

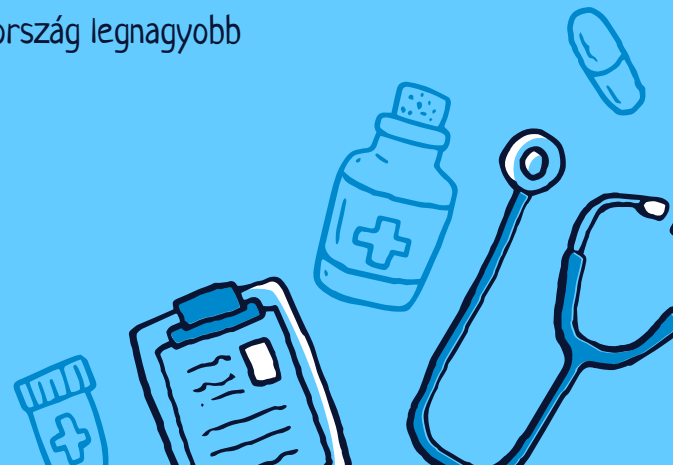
Az egészségügy mint munkáltató: NHS

1,500,000

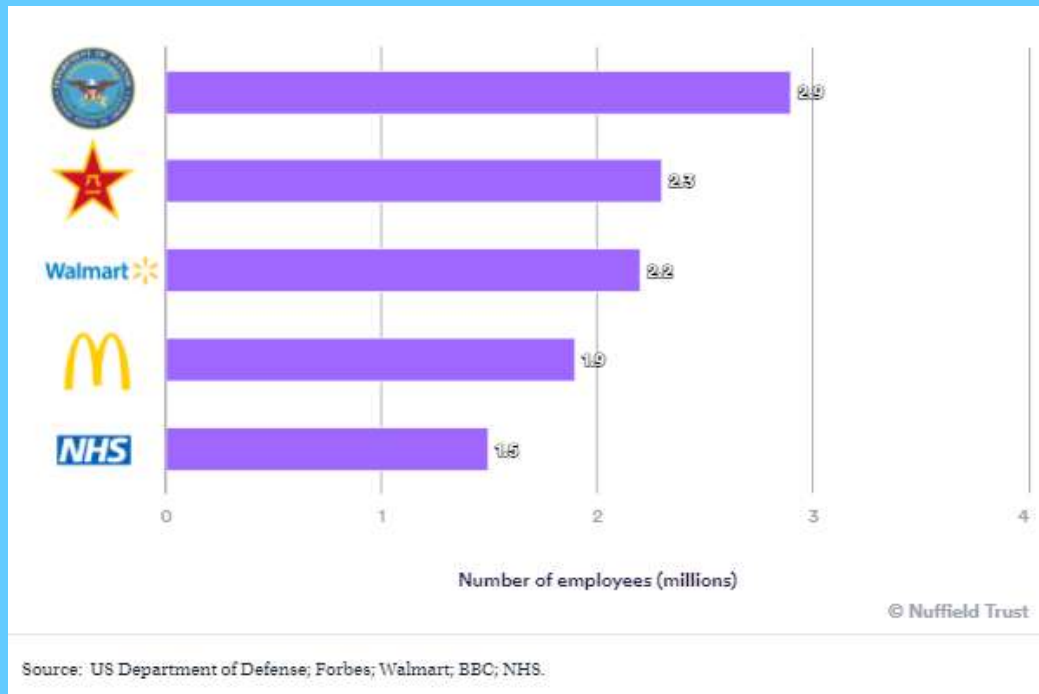
Egyesült Királyságban az NHS (Nemzeti Egészségügyi Szolgáltatás) az ország legnagyobb munkaadója

25–30% külföldi születésű, nem angol anyanyelvű

Forrás: Rolewicz és Palmer: The NHS workforce in numbers, 2019

Az NHS a világ egyik legnagyobb munkáltatója

Magyarországon az egészségügyben dolgozó MAGYAROK átlag száma 2020-ban

121 264

Humán-egészségügyi ellátás

81 328

Fekvőbeteg-ellátás

20 442

Járóbeteg-ellátás, fogorvosi
ellátás

19 494

Egyéb humán-egészségügyi ellátás

Forrás: KSH egyedi kérésre összeállított táblázatos adatállomány, 2021

Magyarországon az egészségügyben dolgozó KÜLFÖLDIEK átlag száma 2020-ban

0,6%

729

Humán-egészségügyi ellátás

522

Fekvőbeteg-ellátás

134

Járóbeteg-ellátás, fogorvosi
ellátás

73

Egyéb humán-egészségügyi ellátás

Forrás: KSH egyedi kérésre összeállított táblázatos adatállomány, 2021

Változások a magyar felsőoktatásban

A magyar felsőoktatás radikális átalakuláson megy keresztül

✓ Demográfiai csökkenés

PTE: 30 % -kal csökkent a magyar hallgatók aránya az elmúlt 15 évben

✓ Tandíjak bevezetése

tovább csökkentette a magyar hallgatók számát

✓ Bologna folyamat negatív hatása

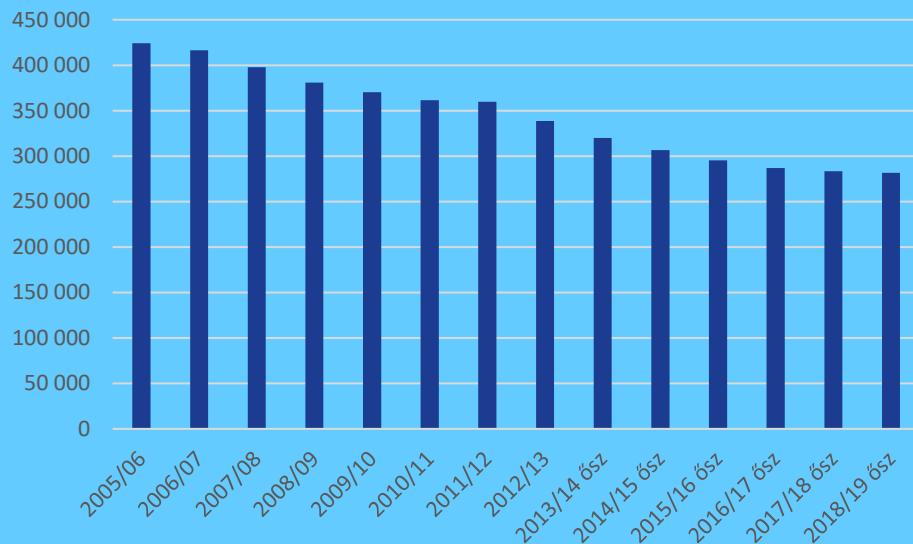
kevesebben tanulnak tovább mesterképzésben
(anyagi okok + munkaerőpiac: BSc/BA-MSc/MA
közt nem tesz jelentős különbséget)

✓ Csökkenő állami finanszírozás

Egyetemek rákényszerülnek, hogy plusz
bevételeket termeljenek:

Jelentős emelkedés a nemzetközi hallgatók
számában

Magyarországon felsőoktatásban tanuló hallgatók száma 2005/2006-2018/2019

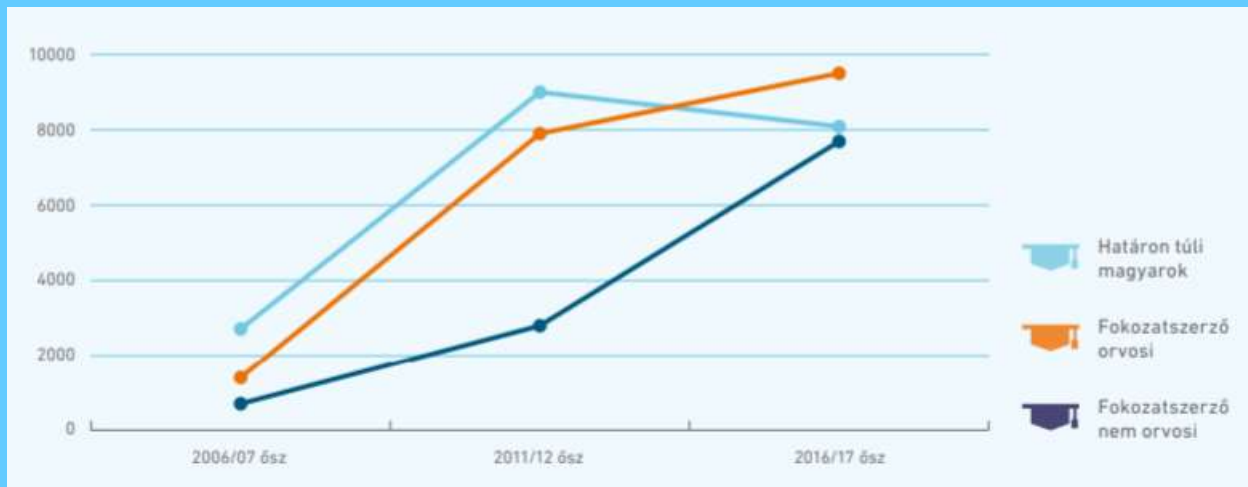

Okok

- ✓ Demográfiai csökkenés
- ✓ Elvándorlás
- ✓ Külföldön tanulás
- ✓ Család anyagi helyzete
- ✓ Diploma nélkül is el lehet helyezkedni

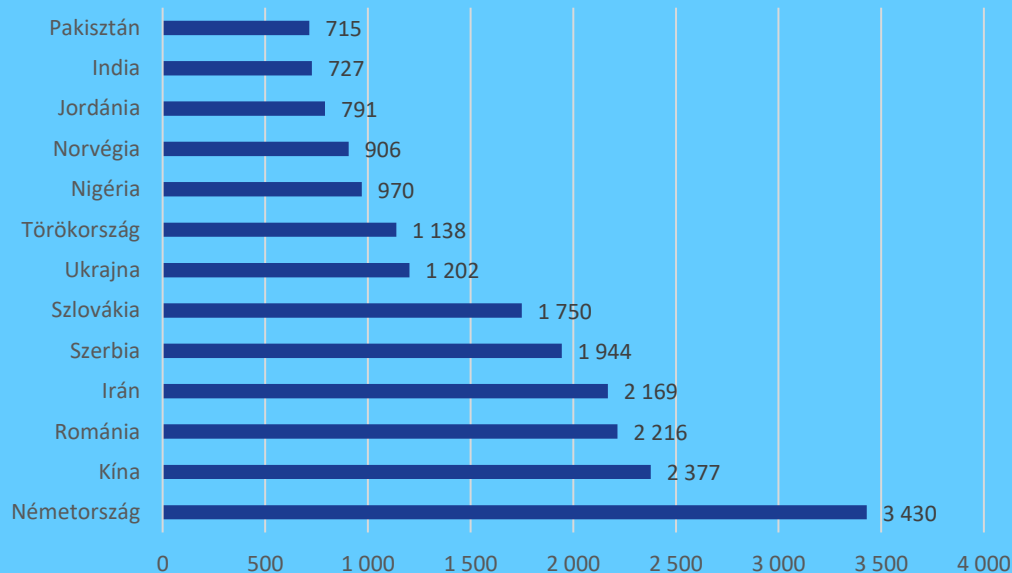
*Forrás: Saját szerkesztés az Oktatási Hivatal adatai alapján
Németh et al., 2020*

Nemzetközi hallgatók a hazai felsőoktatási intézményekben 2006-2017

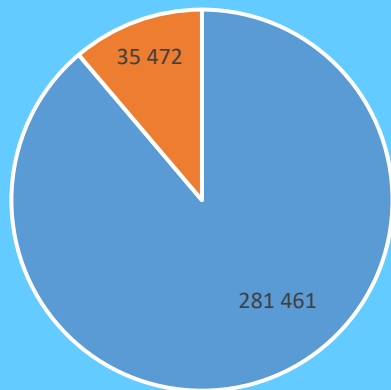
Forrás: Nemzetközi hallgatók a hazai felsőoktatási intézményekben, Tempus 2018

Magyarországon felsőoktatásban tanuló külföldi hallgatók száma állampolgárságuk szerint 2018/19

Forrás: Saját szerkesztés az Oktatási Hivatal adatai alapján
Németh et al, 2020

Magyarországon felsőoktatásban tanuló külföldi hallgatók aránya az összhallgatói létszámhoz viszonyítva 2018/19

■ összes hallgató ■ külföldi hallgatók

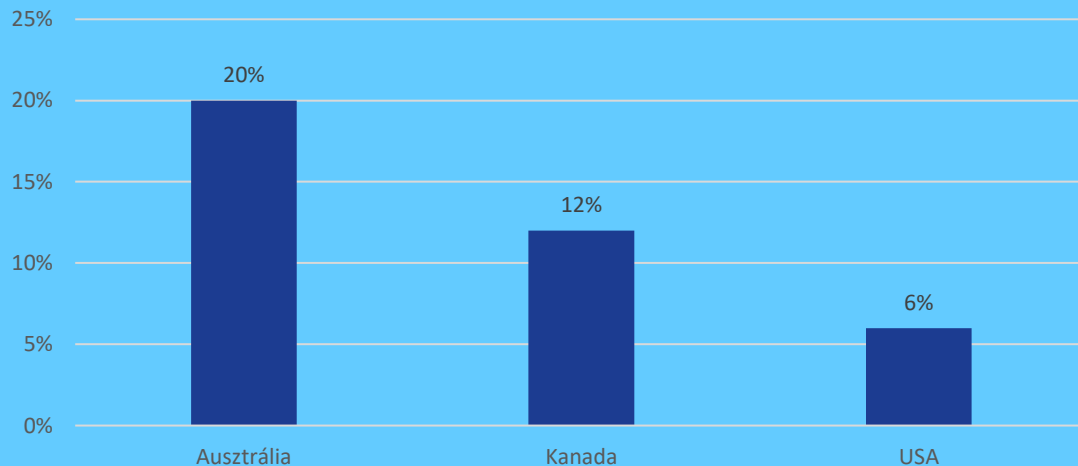
Külföldi és magyar
hallgatók

13% vs 87% magyar

Forrás: Németh et al., 2020

Nemzetközi hallgatók aránya az összhallgatói létszámhoz viszonyítva külföldi felsőoktatási intézményekben 2018/19

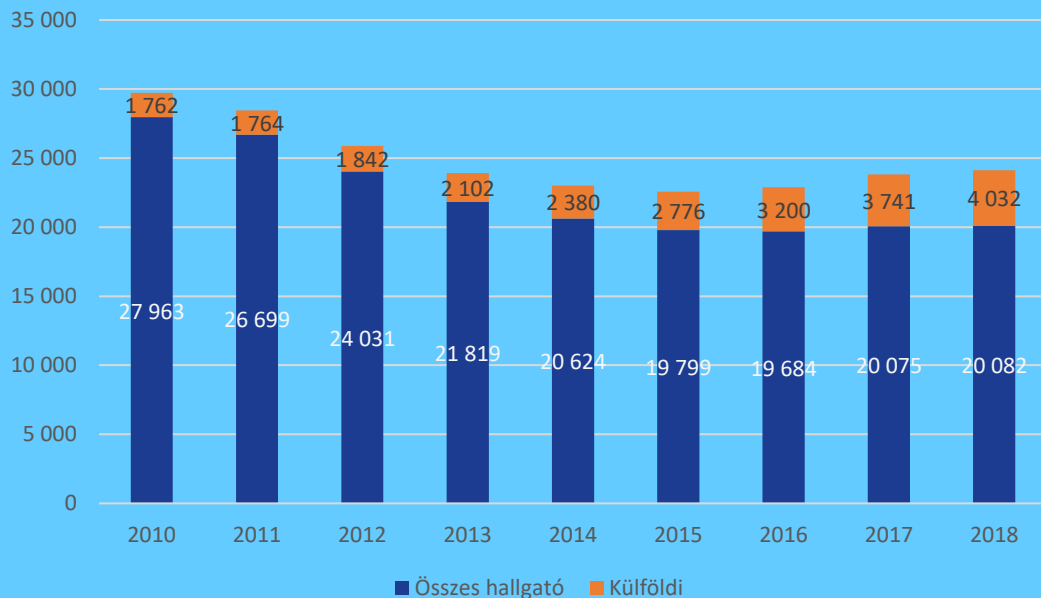

Forrás: Saját szerkesztés az Institute of International Education, StatCan és a Casita 2019-es adatai alapján

Nemzetközi hallgatók a magyar felsőoktatásban 2015/2016

	Egyetem	Kar	Nemzetközi hallgatók
1.	Semmelweis	Általános orvostudományi	2120
2.	Debreceni Tudományegyetem	Általános orvostudományi	1713
3.	Pécsi Tudományegyetem	Általános orvostudományi	1559
4.	Szegedi Tudományegyetem	Általános orvostudományi	966
5.	Corvinus	Közgazdasági	847
6.	Szent I. Tudományegyetem	Állatorvosi	839
7.	Eötvös L. Tudományegyetem	Bölcsészettudományi	511
8.	Corvinus	Kertészettudományi	464
9.	Semmelweis	Egészségtudományi	387
10.	Debreceni Tudományegyetem	Fogászati	375

Hallgatói létszám változása PTE 2010-2018

Forrás: Saját szerkesztés az PTE Oktatási Igazgatóság adatai alapján

Megnövekedett a hazánkban élő külföldiek száma

Beteg

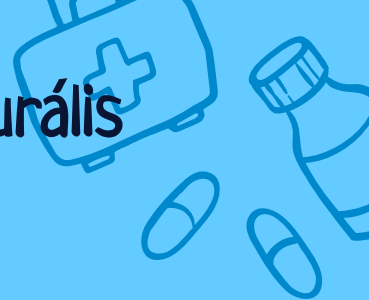

Orvos és egészségügyi dolgozó

Külföldön dolgozó orvosok véleménye a multikulturális közegben való munkáról

2016: interjú 8 magyar orvossal

Előnyök

1. Idegen nyelvi:

„ha sok különböző anyanyelvű ember dolgozik együtt nem olyan nagy baj ha hibázol nyelvileg.”

2. Vallási:

„a sok különböző vallású emberek szívesebben ügyelnek pl. a karácsonyi és húsvéti ünnepek alatt.”

3. Kulturális:

„különböző kultúrák megismerése és tolerancia kialakulása, nyitott szemlélet, a dolgok más nézőpontból való megközelítése, szélesebb rálátás a világra”

Kihívások

1. Idegen nyelvi:

„ez ugyanakkor hátrány is mert nem javul az idegennyelvtudás és silányul a magyar nyelv is.”

2. Vallási:

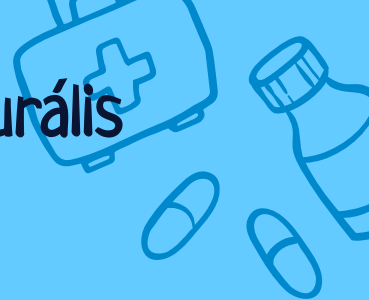
„hátránya, ha túlzásba vesszük, vannak iskolák, ahol már nincs karácsonyi műsor, hogy ne bántsák meg a muszlim szülőket.”

3. Kulturális:

„könnyen sztereotipizálhatunk, általánosíthatunk”

Külföldön dolgozó orvosok véleménye a multikulturális közegben való munkáról

2016: interjú 8 magyar orvossal

Előnyök

4. Munkavégzés:

„lehetőség egymásról és egymástól tanulni,
ráébred az ember, hogy mindent lehet
másképp is csinálni.”

„Különböző munkavégzés, stílusok
megismerése révén közösen ki tudjuk
fejleszteni a legjobban működő modellt.”

Kihívások

4. Munkavégzés:

„különböző munka tempót összehozni nehéz,
a gyengébb képességűek lelassítják a
gyorsabbakat és ezért több energiát kell
befektetni.”

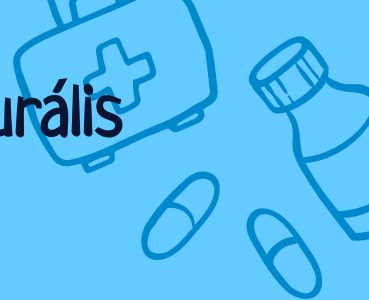
„Nagyon észnél kell lenni és vigyázni kell a
viselkedésre, vélemény nyilvánításra.”

„Könnyen téves diagnózishoz, kezeléshez
vezethet.”

„Tolmácsok/fordítók plusz költségei”

Külföldön dolgozó orvosok véleménye a multikulturális közegben való munkáról

2016: interjú 8 magyar orvossal

Előnyök

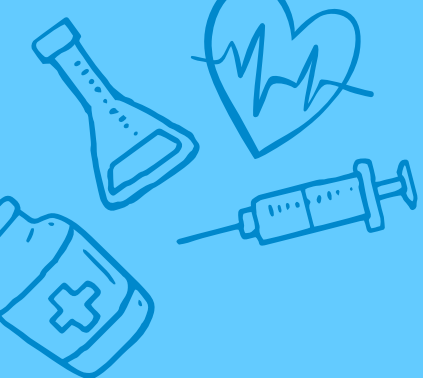
5. Jövőkép:

„szélesíti a látókörünket több szempontból is és így máshogy látom pl. a saját gyerekeimet és őket is arra készítem, hogy az életben ne csak egy szemszögből lássák a dolgokat.”

Kihívások

5. Jövőkép:

„a rossz példák, tapasztalatok könnyen vezetnek később előítéletek, sztereotípiák kialakulásához.”

Milyen készségek szükségesek a multikulturális közegben való hatékony munkához az egészségügyben?

Interkulturális kompetencia

- ✓ kulturális tudatosság
- ✓ kulturális ismeretek
- ✓ előítéletek és sztereotípiák hatékony megelőzése

Kommunikációs képesség

- ✓ Az orvos-orvos, orvos- egészségügyi dolgozó és orvos-beteg közötti hatékony kommunikáció közvetlenül kapcsolódik az ellátó rendszer effektív működéséhez és a beteg elégedettségéhez,
- ✓ ez hatással lehet az orvossal való együttműködésre

Idegennyelvi képességek

- ✓ elősegíti az orvos- és a más kultúrájú orvos, egészségügyi dolgozó és a beteg közötti hatékony kommunikációt
- ✓ hozzájárul nemzetközi szakmai kapcsolatok, tapasztalatok fejlesztéséhez

Készen állunk?

Posztgraduális szinten

- ✓ Külföldi ösztöndíjak, szakmai tapasztalatok
- ✓ Szakmai továbbképzések
- ✓ Nemzetközi fórumok, esettanulmányok
- ✓ Interkulturális kompetenciákat és
- ✓ Idegennyelvi készségeket fejlesztő kurzusok

Graduális szinten

- ✓ Külföldi ösztöndíjak, szakmai gyakorlatok
- ✓ Interkulturális kompetenciákat és
- ✓ Idegennyelvi készségeket fejlesztő kurzusok a kurrikulumban

PTE ÁOK graduális szint

Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet:

„Intercultural competence in doctor-patient communication” angol nyelven

Magatartástudományi Intézet:

„Interkulturális kommunikáció az orvostudományban” magyar és német nyelven

Szinergia Projekt 5 intézet (Alapellátási, Mag.tudományi, ENYKI, MediSkillsLab, Műveleti Medicina) közös fejlesztésű kurzusa:

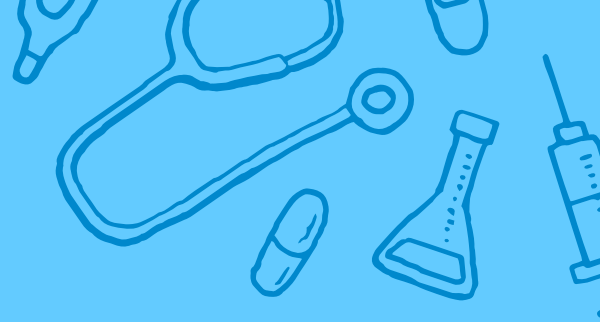
„Gyakorlatorientált orvosi kommunikáció”

„A társadalmi és kulturális sokféleség kezelése az orvosi kommunikációban” modul magyar, angol és német nyelven

Műveleti Medicina Tanszék:

„A roma, a hajléktalan, a menekült és a szexmunkás: a legsérülékenyebb társadalmi csoportok egészségproblémái és egészségügyi ellátásuk kihívásai” magyar és angol nyelven

„Migránsok és etnikai kisebbségek ellátása az EU-ban: egészségföldrajzi és interkulturális aspektusok” magyar és angol nyelven

PTE ÁOK posztgraduális szint

Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet:

oktatói idegennyelvi készségeket fejlesztő kurzusok angol és német nyelven

Magatartástudományi Intézet Orvosi Oktatásfejlesztési és Kommunikációs Tanszék:

Oktatói Készségfejlesztő Workshopok

Kommunikációs tréningek

Szinergia Projekt 5 intézet (Alapellátási, Mag.tudományi, ENYKI, MediSkillsLab, Műveleti Medicina) közös fejlesztésű kurzusa:

„Gyakorlatorientált orvosi kommunikáció”

„A társadalmi és kulturális sokféleség kezelése az orvosi kommunikációban” modul

Műveleti Medicina Tanszék:

PhD kurzus: A nemzetközi migráció orvosi, egészségügyi kihívásai

OFTEX kreditpontos orvostovábbképző kurzus: Kulturális kompetenciák fejlesztése az orvosképzésben

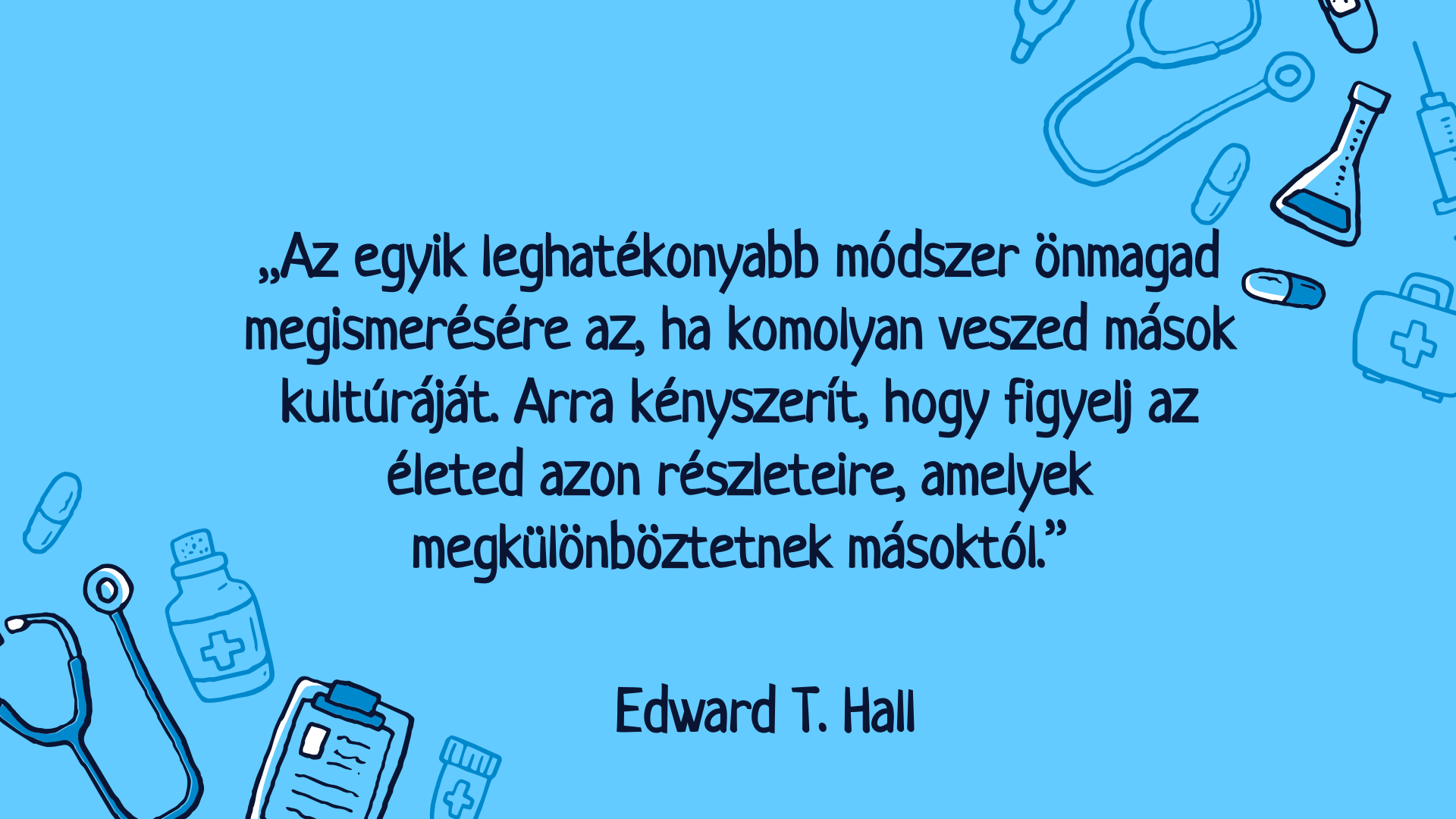
Készen állunk?

Posztgraduális szinten

Graduális szinten

The background is a solid light blue color. Scattered around the central text are various medical-related icons drawn in a simple, hand-drawn style. These include a stethoscope, a syringe, a pill bottle with a cross on it, a first aid kit with a cross, a pill, a flask with a cross, a clipboard with a cross, and a small bottle with a cross. The icons are positioned in the corners and along the sides of the text area.

„Az egyik leghatékonyabb módszer önmagad megismerésére az, ha komolyan veszed mások kultúráját. Arra kényszerít, hogy figyelj az életed azon részleteire, amelyek megkülönböztetnek másoktól.”

Edward T. Hall

Köszönöm szépen a figyelmet!

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Dr. habil. TAR Ildikó
Prof. Dr. BÉRCZI Viktor
Prof. Dr. FIGLER Mária

Családom

Köszönöm szépen a figyelmet!

Felhasznált irodalom

Németh, Timea ; Marek, Erika ; Hild, Gabriella ; Csongor, Alexandra
Developing Students' Intercultural and Foreign Language Competence
Through the Erasmus Programme: Lessons Learnt and Curricular Changes
Implemented
JOURNAL OF LANGUAGES FOR SPECIFIC PURPOSES 7 pp. 57-68. (2020)

Németh, Timea ; Pozsgai, Gyöngyi
The Value of Local Culture at an Internationalised University
UNeECC Forum 10 pp. 39-51. , 13 p. (2018)

Németh, Timea ; Hild, Gabriella ; Csongor, Alexandra
Orvostanhallgatók interkulturális kompetenciájának fejlesztése új kurzus és
új oktatási módszerek révén
PORTA LINGUA pp. 53-61. , 9 p. (2018)

Timea, Németh ; Jon, E Marquette ; Balázs, Sütő ; Alexandra, Csongor
Increasing the Intercultural Competence of Medical Students IN and
THROUGH Class
Intercultural Communicative Competence A Competitive Advantage for
Global Employability: pp. 28-34. (2017)

Nemeth, T ; Kajos, A
How to develop the intercultural competence of Hungarian students
PORTA LINGUA pp. 155-164. , 10 p. (2014)

Németh, T. Intercultural Competence in Medical Care.
SZOKOE International Conference of LSP Researchers, Szeged. 21-22
November 2014.

OECD Library: Lafortune, G., Socha-Dietrich, K., & Vickstrom, E. (2019).
Recent trends in international mobility of doctors and nurses. Recent
Trends in International Migration of Doctors, Nurses and Medical
Students, 11-34.

Tempus: Nemzetközi hallgatók a hazai felsőoktatási intézményekben, (2018)

WHO The World Health Report, 2006